19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައި ސަ ސް ކޮމިޓީ ގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން
26 ފެބްރުވަރީ 2020
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އައު އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)4
ފެށުނު ގަޑި: 14:00

}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ ހުޅުދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެސް.އޯ.އީ ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދު އެޖެންޑާގެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އޮތީ މާލޭގެ
ބިމުގެ ދަތިކަން ހައްލުކުރަމުންދާ، މާ ލޭގެ ބިމުގެ ދަތިކަން ތަހައްމަލުކުރަމުންދާ ރައްޔިތުންނަށް ބިމުގެ ބަދަލުގައި
ހުޅުމާލެ ދެވަނަ ފިޔަވަހިން ބިން ވިއްކުމަށް ހައުސިންގ ޑިވޮލޮޕްމެންޓް ކޯޕަރޭޝަނުން ނިންމަވާފައިވާތީ އެއީ
ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމެއް ނ ން ކަމަށާއި ވަގުތުން ހުއްޓުވަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށް މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ
މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު 11 ފެބްރުއަރީ 2020 ވަނަ ދުވަހު ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެއް. އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން
ގޮތެއް ނިންމުން. ސިޓީވާނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފައިލްކޮޅުގައި. އަޅުގަނޑު ސިޓީ ދަންނަވައި ލާނަން
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސްގެ ރައީސް ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދަ ށް، ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. ހުޅުމާލޭ ދެވަނަ
ފިޔަވަހިން ބިން ހިއްކަން ފަށާފައިވަނީ މާލޭގެ ތޮއްޖެހުން ކު ޑަކޮށް ބޯހިޔާވަހިކަމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ހައްލެއް
ހޯދައިދިނުމުގެ ނިޔަތުގައެވެ. ނަމަވެސް ހުޅުމާލޭ ދެވަނަ ފިޔަވަހިން ބިން ހިއްކުމާ ބެހޭ ގޮތުން ހައުސިންގ
ޑިވެލޮޕްމެންޓް ކޯޕަރޭޝަން އެޗް.ޑީ.ސީންވަނީ 10 ފެބްރުއަރީ 2020 ގައި ހާމަކޮށްފައެވެ. ވީމާ، މާލޭގެ ބިމުގެ
ދަތިކަން ތަހައްމަލު ކުރަމުންދާ ރައްޔިތުންނަށް ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ވިޔަފާރި އުސ ލުން މުއްސަނދިންނަށް ދިނުމަކީ
ކޮންމެ، އެއްގޮތަކަށް ވެސް ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމެއް ނ ން ކަމަށާއި މިކަމަކީ ވަގުތުން ހުއްޓުވަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި
ދެކި މިކަމަށް ވީހާ ވެސް އަވަސް ހައްލެއް ލިބޭނެ މަގެއް ހޯ އްދެވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުމަށް އެދި ސްޓޭޓް އޯން
އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު އިލްޔާސް ލަބީބުގެ އަރިހުގައި ދަންނަވައިދެއްވުމަށް އެދި ދެންނެވީމެވެ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ މި ގެނައީ ކޮމިޓީއަށް. މަޖިލިސްގެ ރައީސް އަޅުގަނޑަށް ދިނީ. އަޅުގަނޑު
ކޮމިޓީއަށް މިގެނައީ. އެހެންވީމާ، ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް
ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވާ ހުޅުމާލޭގެ
ދެވަނަ ފިޔަވަހިން ބިން ވިއްކަމުންދާ މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އެޗް.ޑީ.ސީން ވަރަށް ފަހުން
ނ ސްބަޔާނެއް ވެސް ވަނީ ނެރެފަ. ނުވިއްކާ ކަމަށްވަނީ ހާމަ ވެސް ކޮށްފަ. ދެން އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ އާ ބެހޭ
ގޮތުން ސިޓީއަކުން ނަމަވެސް މިއީ ކުރަމުންދާ ކަމެއްތޯ އޮޅުންފިލުވުން ފުރަތަމަ. އެ ފަރާތުން ގަސްދުކުރަންތޯ
ވިއްކަން. ކިހިނެއްތޯ ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދަނީ ކަށަވަރުކޮށްފައި މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ދެން ހުރި ކަންކަން ކުރަން.
އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޭދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިޙާދު.
ފޭދ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިޙާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤަ އްރިރު. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރަން.
އަދި ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ މުއައްސަސާތަކުން އަޅުގަނޑު ބޭނުން ކަށަވަރުކޮށްލަން މާލޭގެ އަވަށެއް ކަމުގައިވާ
ހުޅުމާލެ އެއީ އެޗް.ޑީ.ސީ ކިޔާ ކުންފުންޏެއްގެ މިލްކިއްޔާތެއްތޯ އެވެރިން ބޭނުންވީމަ ކޮށާލާފައި ކުދި ކޮށްފައި
ވިއްކާލެވޭ ގޮތަށް އޮތް އެއްޗެއްތޯ. އެކަން ކަށަވަރުކޮށްލުމަށް ޓަކައި ކަމާ ބެހޭ މުއައްސަސާތަކުން އެއީ ބިމާ ބެހޭ
ވުޒާރާ ނުވަތަ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އެކަމާ ގުޅުންހުރި ހުރިހާ މުއައްސަސާއަކުން މި ބިމާ ދޭތެރޭގައި މާލޭގެ
އަވަށެއް ކަމުގައިވާ ހުޅުމާލެއަކީ އެޗް.ޑީ.ސީގެ ތަނެއްތޯ ކަށަވަރުކޮށްލަން. އެކަން ކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ އެހެން
މަޤުޞަދެއް ވެސް އެބައޮތްމެ. އެހެން ކަމުގައިވާނަމަ އަޅުގަނޑު ބޭނުން އައްޑ ޑިވެލޮޕްމެންޓް ކޯޕަރޭޝަން ކިޔާ
ކުންފުންޏެއް ހަދައިގެން މުޅި އައްޑ އެއީ އެ ކުންފުނީގެ ބެލެނެވެރިކަމުގެ ދަށުގައިވާ މިލްކިއްޔާތެއްގެ ގޮތުގައި ހަދާ
އެ ތަން ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައް ކަތް މިއަށްވުރެ ރަނގަޅަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އިންތިޒާމް ގާއިމްކުރަން.
އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން އަޅުގަނޑަށް ވާހަކައަކީ މިކަމުގައި ތާއީދުކޮށް ހުޅުމާލެއިން، މާލޭގެ އެއް އަވަށް
ކަމުގައިވާ ހުޅުމާލެއަކީ އެޗް.ޑީ.ސީގެ މިލްކިއްޔާތެއްތޯ ނުވަތަ ނ ންތޯ ކަށަވަރުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ދެންނެވުމަށް ހުށަހަޅަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދިއްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު.
ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވެސް މި ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑަކަށެއް ޤަބ ލެއް ނުކުރެވޭ މިހާރު ދެން އެޗް.ޑީ.ސީން
މިކަންކަން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމަކަށެއް. އެހެންވީމާ، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާ ހަވާލުކޮށްގެން މާލޭ ކަންކަން ކުރިއަށް
ގެންދަންޖެހޭނީ. ދެން އެޗް.ޑީ.ސީގެ އޭރުގައި އެ އުފައްދާފައި އޮތް ބޭނުން މިހާރު ހަމަޖެހިއްޖެ. އެއީ އޭރުގައި އެކަން
އާލާކުރުމަށް ޓަކައި. އެހެންވީމާ، އެޗް.ޑީ.ސީން މިހާރު ކުރާ މަސައްކަތް ހަމަ މާލޭގެ ސިޓީ ކައުންސިލަށް ކުރެވޭނެ.
އެހެންވީމާ، ނިހާދުގެ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެޗް.ޑީ.ސީގެ އަވަހަށް ސަރުކާރުގެ

މުއައްސަސާތަކާ ވާހަކަދައްކައިގެން އެޗް.ޑީ.ސީން ހުޅުމާލެ ސަލާމަތްކުރެވޭނެ ގޮތެއް ވާން އެބަޖެހޭ ވީހާ ވެސް
އަވަހަކަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ނިންމުން ނިންމުމުގެ ބާރެއް ނެތް. އެ އީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތެއްގެ
ދަށުން ދެން ފޭދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުކުރެވިދާނެ. ކޮށްފައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެންނެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެތަނުގެ އޮތް ތަނެއް އަތުލާފައި ކައުންސިލަށް ދިނުން އެއީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނ ން. ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން ސަރުކާރުން އެކަން ކުރެވޭނީ. އެ ކަން
އެ ބޭފުޅުން، ސަރުކާރުން ކުރަން އުޅުނީމަ އެއްބާރުލުން ނުދީފިއްޔާމު ދެން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އެޅިދާނެ. ތުލުސްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބް ރާހީމް ނަސީމް.
ތުލުސްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤަ އްރިރު. މުޤައްރިރު ތި ވިދާޅުވިހެން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ވަރަށް ކުރީގެ ސަރުކާރަކުން
އެޗް.ޑީ.ސީ އުފެއްދީ. އޭގެ ފަހުން ވަރަށް ބައިވަރު ސަރުކާރުތައް ބަދަލުވެގެން ގޮއްސި. ހަމަ އެޗް.ޑީ.ސީ އެއޮތްގޮތަށް
ހުރިހާ ސަރުކާރުން ވެސް އޮތީ ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ. އެހެންނަމަވެސް މީގައި ކޮންފްލިކްޓް އުފެދޭ ހިސާބެއް އެބަ
އާދޭ. އެއީ މިހާރު މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލެއް އޮވެފައި ސިޓީ ކައުންސިލު ގެ މެންބަރުން އެ އަވަށުން ވެސް ހޮވާފައި
އަދި ބާރެއް ނެތުން. އެހެން ކަމަށްވަންޏާ ދައުލަތުން އެބަ ވޭސްޓްތަކެއް ވޭ. ސިޓީ ކައުންސިލު ގެ މެންބަރުންނަށް ދެވޭ
މުސާރަ ނ ނީ އަނެއްގޮތުން ބަލައިފި ކަމަށްވަންޏާ އެޗް.ޑީ.ސީ ހިންގަން އެ ކުރާ މަސައްކަތް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު
އެއޮތްގޮތަށް އެޗް.ޑީ.ސީ ސަރުކާރުގެ ކުންފުންޏެއް ގޮތަށް ހުޅުމާލެ ޑިވެލޮޕްކުރާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށްވަންޏާ
އެޗް.ޑީ.ސީއަށް ވެސް ގާނ ނީ ގޮތުން ވެސް ބާރުތަކެއް ވެސް ލިބިދީފައި އެބަވޭ. އެގޮތުން އެޗް.ޑީ.ސީއަށް ވެސް
ހުޅުމާލޭގެ ބިން ވިއްކުމަކީ ވެސް އެއީ ކުރެވޭ ކަމެއް. މީގެ ކުރިން ވެސް ކުރި ކަމެއް. އަދި އެޗް.ޑީ.ސީން އެތަން
ތަރައްޤީކޮށް އެތަން ހިއްކާ އެ ހު ރިހާ ކަމެއް ކުރިއަށް އެ ގެންދަނީ ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުން ނަގަންޖެހޭ
ހުރިހާ ހުއްދަތައް ނަގައިގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހޯދި ހޯދުންތަކުން ފެނިފައި އޮތީ. އެހެން ކަމަށްވަންޏާ އެޗް.ޑީ.ސީގެ
ކުށެއް އެކަމުގައި އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެންނެވޭކަށް ނެތް. ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް އެތަން ފަރުމާކޮށްފައި
އޮތީ އެތަނުން ބިން ވިއްކައިގެން އެތަނުން ފައިސާ ހޯދައިގެން އެޗް.ޑީ.ސީ ހިންގައިގެން އެތަނުން އަދި ގޯތި ވެސް ދޭ
ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް މި މައްސަލައިގައި ދެންނެވޭނީ އެޗް.ޑީ.ސީގެ އެ ކޮންސެޕްޓް ކުރިއަށް ގެންދާ
ކަމަށްވަންޏާ އެޗް.ޑީ.ސީއަށް ލިބިދޭ އިޙުތިޔާރުތަކެއް ވެސް ހުންނާނޭ. އޭގެ ދަށުންނޭ އެ ބޭފުޅުން ނަންގަވާ

ޑިޒިޝަނެއް ނަންގަވާނީ. އަދި އެޗް.ޑީ.ސީން ޑިޒިޝަން ނިންމި ކަމުގައި ވިޔަސް ޙަޤީޤަތުގައި ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާގެ
ވެސް ސޭ އެއް ވެސް އެކަމުގައި ނެތިއެއް ވިއްކާފައެއް ނެތް މީގެ ކުރިއަކުން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް ވިއްކަންޏާ އެ
ކަން ދާނީ އެގޮތަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އެޗް.ޑީ.ސީން އެބައިން ނ ސްބަޔާނެއް ނެރެފައި 11 ފެބްރުއަރީ 2020 ވަނަ ދުވަހު. މީގައި މި
އޮންނަނީ HDC(161)-CM/PRS/2020/1 ހުޅުމާލެއިން ބިން ވިއްކުމާ ބެހޭ. 11 ފެބްރުއަރީ 2020 ހުޅުމާލޭގެ
ދެވަނަ ފިޔަވަހިން ބިން ވިއްކުމާއިމެދު އެކި ނ ސްތަކުގައި ޚަބަރު ޢާއްމު ކޮށްފައިވާއިރު ހުޅުމާލެއިން ބިން
ވިއްކުމާއިމެދު މި ކޯޕަރޭޝަންގެ ބޯޑުން ވަކި ގޮތެއް ނިންމާފައި ނުވާ ކަމުގައި އާންމުންގެ މަޢުލ މާތަށް ޓަކައި
ދެންނެވީމެވެ. ހުޅުމާލެއަކީ ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމެންޓް ކޯޕަރޭޝަނުން މާސްޓަރ ޕްލޭނެއްގެ ދަށުން ތަރައްޤީކުރަމުންދާ
ރަށެއް ކަމުގައިވާއިރު މި މާސްޓަރ ޕްލޭން ފަރުމާކު ރެވިފައިވަނީ އެކި ބޭނުންތަކަށް ޚާއްޞަކުރެވިގެންނެވެ. މިގޮތުން
ރެޒިޑެންޝަލް، ކޮމާރޝަލް، އިންޑަސްޓްރިއަލް އަދި ކޮމިއުނިޓީ ބޭނުންތަކަށް މި މާސްޓަ ރ ޕްލޭންގައި ޖާގަ
ދެވިފައިވެއެވެ. އަދި އެންމެބޮޑު ހިއްސާއެއް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވަނީ ޢާއްމު ރައްޔިތުންނަށް ބޯހިޔާވަހިކަން
ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި ސަރުކާރާއިއެކު މި ކޯޕަރޭޝަނުން ކުރަމުން އަންނަ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ސޯޝަލް އަދި
އެފޯރޑަބަލް ހައުސިންގ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި ތަޢާރުފުކުރެވޭ މަޝްރ ޢުތަކަށެވެ. އަދި ދަންނަވަމެވެ. ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލިސް އައު އަހަރަށް ހުޅުވާ މަޖިލިސް ޖަލްސާތައް ފެށުމުގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު
ޞާލިޙު ދެއްވި ރިޔާސީ ބަޔާނުގައި ވިދާޅުވެފައިވާ ފަދައިން ވެށިފަހި ޕްރޮގްރާމްގެ ދަށުން މާލެއިން ލިބިފައިވާ
ބިންކޮޅުގެ ބަދަލުގައި ހުޅުމާލެއިން ގޯތި ލިބޭނެ ކަމުގައި ލިޔުން ލިބި މިހާތަނަށް ގޯތި ލިބިފައި ނުވާ ފަރާތްތަކަށް
މިއަހަރު ހުޅުމާލެއިން ގޯތި ދ ކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން މިއަހަރު ތެރޭގައި ޙައްޤުވެރި ފަރާތްތަކަށް މި ގޯތިތައް
ހަވާލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް މި ކޯޕަރޭޝަނުން ކުރަމުންދާ ކަމުގައި ވެސް ފާހަގަކުރަމެވެ. ފުރަތަމަ
ސެންޓެންސް އަދި އެއްފަހަރު ދަންނަވައި ލާނަން. ހުޅުމާލޭގެ ދެވަނަ ފިޔަވަހިން ބިން ވިއްކުމާއިމެދު އެކި ނ ސްތަކުގައި
ޚަބަރު ޢާއްމުކޮށްފައިވާއިރު ހުޅުމާލެއިން ބިން ވިއްކުމާއިމެދު މި ކޯޕަރޭޝަންގެ ބޯޑުން ވަކިގޮތެއް ނިންމަވާފައި
ނުވާކަމުގައި އާންމުންގެ މަޢުލ މާތަށް ޓަ ކައި ދެންނެވީމެވެ. އެހެންވީމާ، އަދި އެ ބޭފުޅުން ބޯޑުން ބިން ވިއްކުމާއިމެދު
ވަކި ގޮތެއް ނިންމާފައި ނެތް. އެ ވާހަކަ މި އޮތީ ނ ސްބަޔާނަކުން ނެރެފަ. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރ އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރ އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މިއާއި ގުޅޭ ކަމެއް ނ ން. އެހެންނަމަވެސް، މިއާއި ގުޅޭ ކަމެއް. އެއީ
ރެޒިޑެންޝިއަލް ޕްލެޓްގެ ގޮތުގައި ފޭސް 2 އިން އެބަހުރި 2017 ގައި ވެސް ބިން ވި އްކާފައި އެބަވޭ. ވިއްކާފައި
ހުރި ބިންތަކަކީ ކޮން ބަޔަކަށް ވިއްކާފައި ހުރި ބިންތަކެއްތޯ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލަންޖެހޭ މި ވާހަކައިގެ
ތެރޭގައި. އެ ވާހަކަތައް ސިޓީ ލި ޔުމާ ގުޅިގެން އެޗް.ޑީ.ސީން އެވަނީ އިޢުލާނެއް ނެރެފައި، ބަޔާނެއް ނެރެފަ.
އެހެންނަމަވެސް، އެޗް.ޑީ.ސީން ޢާއްމުގޮތެއްގައި ޢަމަލުކުރާ އުސ ލަކީ އިޢުލާނެއް ކުރުމެއް ނެތި ޢާއްމުކޮށް ގެޒެޓް
ވެސް ނުކޮށް ކަންކަން ކުރާ އުސ ލު. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކޮށްފައި ހުރި ކަންތައް ނުވަތަ ޚި ޔާނާތުގެ ގޮތުގައި ކިތައް
ބިންތޯ ވިއްކާފައި ހުރީ. އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ޒިންމާއެއް އެއީ ރައްޔިތުންގެ ބިންތަކެއް
މިގޮތަށް ވިއްކަމުންދާއިރު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަނޑު ބަލަންޖެހޭ. މިހާރު މި އޮތީ މި ކޮމިޓީއަށް ވެސް
މެންބަރަކު ޝަކުވާގެ ސިޓީއެއް ހުށަހަޅާފަ. އެއާއި ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މިހާރު މިހިރަ ވިއްކާފައި ހުރި
ބިންތަކަކީ ކޮންބަޔަކަށް ދީފައި ހުރި ބިންތަކެއްތޯ. މި ދެމުން މި ދަނީ ޙައްޤު ގޮތުގައިތޯ، ޙައްޤު ފަރާތްތަކަށްތޯ
ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބެލުން އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިހާރު މީގައި
މިވަނީ ވެށިފަހި މާލެއިން 2012 ވަނަ އަހަރު އޭރުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން ދ ކޮށްފައި ހުރި ފޭސް 1 ގެ
ރެޒިޑެންސް ސްލޮޓްތަކާއި އަދި އެއާއިއެކު 2013 ވަނަ އަހަރާއި، 2014 ވަނަ އަހަރު، މަޢާފުކުރައްވާތި 2017 ވަނަ
އަހަރު، 2013 އާއި 2017 އާއި އެންމެފަހުން ވިއްކާފައި މިވަނީ އަދި 2016 ވަނަ އަހަ ރުގައި ވެސް އެބަހުރި
ވިއްކާފަ. އެހެންވީމާ، މި ބިންތަކާ ބެހޭ މަޢުލ މާތު އަޅުގަނޑުމެން އޮޅުންފިލުވަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިއީ
އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށް އެޗް.ޑީ.ސީއަށް ފޮނުވައިގެން މި ކޮމިޓީން ގެނެސްގެން، ގެނެސްދެއްވާފައިވާ
މަޢުލ މާތެއް. ފައިލް ތެރޭގައި އޮންނަންވާނެ. ކޮންމެ ބޭފުޅެއްގެ ފައިލްތެރޭގައި އޮންނާނެ ދެއްތޯ މި. އެޗް.ޑީ.ސީގެ
ޕޯޓްތަކާ ބެހޭ. މި ބައްލަވާ. މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނިމުނީތޯ. އާދެ! ދިއްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދު اله ވަޙީދު.
ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި މައްސަލަ، ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި ބުނަނީ މާލޭގެ ތޮއްޖެހުން ކުޑަކޮށް ބޯހިޔާވަހިކަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް
ހައްލެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ނިޔަތުގައި އެ 2 ވަނަ ފޭސްގެ ބިންތައް ހިއްކާފައި މި އޮތީ. މިހާރު ތަންކޮޅެއް ކުރިން ވެސް
ދެވަނަ ފިޔަވަހިން ބިން ދ ކޮށްފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ސާފުކުރަންޖެހޭ އެޗް.ޑީ.ސީން މި
ދައްކާ ވާހަކަ އާއި އެޗް.ޑީ.ސީގެ އެ ކަންކަން ހަމަޖެހިފައި ހުރީ ކޮންގޮތަކަށްތޯ ދެވަނަ ފޭސްގެ ބިން ވިއްކުމާއި ބިން

ދ ކުރުމުގެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އެޗް.ޑީ.ސީން މިކަމާއިމެދު ދެކޭގޮތް ސާފުކޮށްދިނުން އަޅުގަނޑުމެން
ކޮމިޓީން ކުރިއަށް ގެންދިއުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި އެއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެދިވަޑައިގެން
މަޢުލ މާތު ހޯއްދަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއި ހަވާލުކުރަންވަން އޮތީ. އެކަމަކު ވަކި އެޖެންޑާ އައިޓަމް އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ހިމަނުއްވައިގެން ބަޙުސްކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށްވަންޏާ އެކަން ކުރެވޭނެ. އެކަމަކު މި ކަމުގައި
އެބައޮތް މިހާރު އެޗް.ޑީ.ސީން ނިންމުމެއް ނިންމާފަ. ދެން އެ ބޭފުޅުންގެ ނ ސްބަޔާނުގައި އޮތީ ތިމަންނަމެން އަދި
ބޯޑުން އެގޮތަށް ނިންމާފައި ނެތޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުކުރެވިދާނެ މިހާރު އެ ބޭފުޅުންގެ
މަގުސަދަކީ އެކަން މިހާރުން މިހާރަށް ކުރުންތޯ ނ ނީ ބޯޑަށް ފޮނުވައިގެން ފާސްކޮށްގެން އެކަން ކުރުންތޯ ނ ންތޯ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ރައް ޔިތުންގެ ޝަކުވާތަކާ ގުޅިގެން ނ ސްބަޔާނުގައި އޮންނަނީ އަދި ބޯޑަކުން ނިންމާފައި ނެތޭ. އޭގެ މާނައަކީ
ބޯޑުން ނިންމާނަމޭ. އަދި ނުނިންމަމޭ. ތިމަންނަމެން މިއުޅެނީ ނިންމަންށޭ. މިވަގުތު ނުނިންމުނީއޭ. މިފަރާތްތަކަށް
އިނގޭތީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް އެތިބީ ދަނޑިވަޅަކަށް ބަލަބަލާ. އެހެންވީމާ، އެފަރާތް ގެނެސް އެފަރާތުން
ކުރިއަށް ސާފުކުރަންޖެ ހޭނެ ކޮމިޓީން. ދޭނަންތޯ ނުދޭނަންތޯ. ވިއްކާނީތޯ ނުވިއްކާނީތޯ. ކިހިނެއްތޯ ކަންކަން އޮތީ.
މިހާރު މާސްޓަރ ޕްލޭނެއް ނެތް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހެދިފަ. ޢި މާރާތްކުރުމާ ބެހޭ ތަރައްޤީގެ އެއްވެސް ޕްލޭނެއް ނެތޭ.
ނެތި ހަމަ ވަލަށް ވަދެ ގަސްކޮށާހެން ދޭތެރެއަކުން ވަދެ ގަސްކަނޑާހެން ކަނޑާލާފާއި ދ ކޮށްލާނެ. ވާކޮށާހެން.
އެހެންވީމާ، އެވެސް އެޗް.ޑީ.ސީ އާއި އަދި ހުޅުމާލެ ޑިވެލޮޕްމެންޓް ޕްލޭންގައި އޮންނަ ގޮތެއްނ ން. ހިތަށް އެރީމަ
ބިން ވިއްކާ. އަދި ކުންފުނި ދެރީމަ އަދި ކުންފުނި ދަރާފައި އޮތީމަ އެ ދަރަންޏަށް ބޭނުންވާ 600 މިލިއަން
ރުފިޔާއަށް ބަޖެޓުގައި އެބައޮތް ޖަހާފަ. މިހާރު 600 މިލިއަން ރުފިޔާ ހޯދުމަށް ޓަކައި ރައްޔިތުންގެ ހަރު މުދާ
ވިއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ދީގެން ނުވާނެ. ހަރު މުދަލަކީ ބިން. އެއީ ހަރު މުދާ. އަނބުރާ ނުލިބޭނެ. އެއީ
ކޮންބަޔެއް ކަމެއް ނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެން ވިއްކަނީކީ. އަދި ވިއްކަނީ ވެސް ވިޔަފާރިވެރިންނަށް. އެހެންވީމާ،
އާންމުންގެ ބޯހިޔާވަހިކަމަށް ޖެހިފައި އޮއްވާ އެގޮތަށް ބިން ވިއްކުމަކީ އެއީ މަސްލަޙަތު ފުށުއަރާނެ ކަމެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ހުށަހެޅުން އެހާ ވަރަކަށް ސާފެއް ނުވޭ. އަދި އެއްފަހަރު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ މިހާރު މި ނިޔަތް ސާފުވާން. މިހާރު ބަޔާނުގައިވަނީ ތިމަންނަމެން އަދި ބޯޑުން ނިންމާފައި
ނެތޭ. ނުނިންމާނަމެކޭ ނ ން. ގަސްދު ނުކުރަމެކޭ ނ ން. ޕްލޭނެއް ވެސް ނެތް. އެޗް.ޑީ.ސީގެ ޑިވެލޮޕްމެންޓް ޕްލޭނެއް
އޮންނަންޖެހޭނެ. އެޗް.ޑީ.ސީގެ ދަރަނި އިންތިހާއަށް ބޮޑު. އެހެންވީމާ، އެޗް.ޑީ.ސީން ގަސްދުކުރަންތޯ ވިއްކަން.
ކިހިނެއްތޯ ޕްލޭން އޮތީ. އެއީ އެކަން އަޅުގަނޑަށް ސާފުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ލިޔެގެން އެ މަޢުލ މާތު ސާފުކުރާނީ. މި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން އިތުރު ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް
ސާފުކުރައްވަން އެބައޮތްތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަން އެޗް.ޑީ.ސީގެ ނިޔަތަކީ ވިއްކުންތޯ ނ ންތޯ ބޯޑުން
ފާސްނުކުރާ ވާހަކަ ނ ސްބަޔާނުގައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެކަން ސާފުކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަށް މި މައްސަލަ
ގޮތެއް ނިންމުމަށް ގެންނާނަން. އެ މަޢުލ މާތު ލިބިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއާ ބެހޭ ގޮތުން ގޮތެއް ނިންމޭނީ.
އެޖެންޑާ އައިޓަމް، އަޅުގަނޑު ދެންމެވެސް އެދުނިން އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގަންނަވާތޯ ނ ންތޯ. ސާފުކުރިން.
އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ބޭނުންފުޅުވޭތޯ މިއަށް އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން ފުރުޞަތަކަށް. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފަޟުލް
ރަޝީދު.
ފެލިދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު ތި ދެއްވި ދީލަތި ފުރުޞަތަށް ޓަކައި. އެޖެންޑާ އައިޓަމް އެކަކާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑު
ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ވިއްކާ ކަމުގައި ވަނީނަމަވެސް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތުތަކެއް އެންމެ އާދައިގެ
ރައްޔިތުންނަށް ލިބެންވާނެއޭ އިނގޭތޯ. ދެން މިއޮތް ތަންކޮޅަކީ މީގެ މަޢުލ މާތުތަކެއް އެބަހުރި މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގެންގުޅުއްވާ ކަރުދާހުގައި އެބަހުރި ވެށިފަހި ޕްރޮގުރާމުގެ ދަށުން ވެސް ބައިވަރު ބިންތަކެއް
މިސާލަކަށް އެވޯޑުކޮށްފަ. އަސްލު މީގައި ވެސް އިޝ ސްތަކެއް ހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރަން. އޭގެ މާނައަކީ
މިސާލަކަށް މިވަގުތުގައި އެއް އާއިލާއެއްގެ ރަޖިސްޓްރީ އިނގޭތޯ އެއް އާއިލާއެއްގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ދަށުގައި 7 މީހުން
ނ ނީ 8 މީހުން އުޅެނީ. އެކަމަކު ރަޖިސްޓްރީ ނުބަހަނީ. އެ ފަހުގެ މަރުޙަލާއެއްގައި ބަހާކަމުގައި ވަންޏާމުން މި
ފުރުޞަތުތަކެއް ގެއްލޭނެ. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް މީގެ އެދެވޭގޮތަކަށް
މިކަން ކުރިއަށްގެންދެވުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ގޮތެއް ނ ނީ އެދޭގޮތެއް. މިހެން މިދެންނެވީ މިހާރު

ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ހު ރި ފަރާތްތައް މިހާރު އިޢު ލާނުކޮށްފައި އެބައޮތް ވެށިފަހި ޕްރޮގުރާމުގެ ދަށުން ދޭނެއޭ ކުރީގެ
ސަރުކާރުން އަނެކަތިކޮށްފައި ހުރި ބިންތައް އަސްލުގައި. އެހެން ހެދީމާ އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރާ ހަމަހަމަ އުސ ލު
ގެއްލިގެން އެބަދޭ. އެއީ އެ ފުރުޞަތު ލިބޭ މީހުންނާއި ނުލިބޭ މީހުންނާ އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ އިޢުލާނުކޮށްގެން
ކުރިއަށްގެންދާ ކަމުގައި ވަންޏާމުން ހުރިހާ އެންމެންނަށް ވެސް އެ ފުރުޞަތު އޮންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު
ޤަބ ލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާފައި އެ ދެން މިތަނުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ފާހަގަކޮށްދެއްވި ނުކުތާތަކަށް ބަލާ އެ ބޭފުޅުން މިތަނަށް މަޢުލ މާތު ހޯދުމަކީ އޮތް ކަމެއް. ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި
އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާ ހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ވެށިފަހި ޕްރޮގުރާމުގެ ދަށުން ބިންދ ކުރުމާއި ދޭންޖެހޭ ފަރާތްތަކަކީ އެއީ އެ ކުންފުނިންނެއް ނ ން
ދޭންޖެހޭ ފަރާތް ކަނޑައަޅައި ދެނީ. ސަރުކާރުން އެ ބައްލަވާފައި އެންގެވީމަ އެޗް.ޑީ.ސީން ބިން ހަވާލުކޮށްދެނީ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަކުން ސީދާ އެ އުސ ލާއި އެ ޕޮލިސީއާ އެކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓެއް
ނީންނާނެ. އެއީ ސަރުކާރުގެ އެކަމާ ބެހޭ ވުޒާރާއަކުން. މިހާރު ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން ނ ނިއްޔާ ރައީސް އޮފީހުން
އެ ޕްރޮގުރާމު ހިންގަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެޗް.ޑީ.ސީން އަމިއްލައަށް ޕްރޮގުރާމު ހިންގައިގެން ސާފުކޮށްގެން
ދޭނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބެލޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އެކަން އެކުރައްވަނީ އެޗް.ޑީ.ސީއަކުންނެއް ނ ން.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓުގައެއް ނުހިމެނޭ އެބައި. ރައީސް އޮފީހުން ނ ނީ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ ން
އެކަން ބައްލަވާފައި އެންގެވީމަ އަންގަވާ ބަޔަކަށް އެ ބޭފުޅާ ހަވާލުކުރަނީ. އެއީ އެކަން އޮންނަ އުސ ލަކީ. ފޭދ
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު.
ފޭދ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ޓަކައި ކަމެއް ރާވައި ހިންގަން
ވަކި ކުންފުންޏަކަށް ވަކި މެންޑޭޓެއް ހަވާލުކުރުމަކީ އެއީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތެއް. ސަރުކާރަށް ކުރެވެން ހުރި
ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އަދިވެސް ތަކުރާރުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މާލޭގެ އަވަށެއް ކަމުގައިވާ ހުޅުމާލޭ އެއީ
އެޗް.ޑީ.ސީގެ މިލްކިއްޔާތެއްތޯ ނުވަތަ ނ ންތޯ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން އެބަޖެހެއޭ. އެހެން އެގޮތަށް އޮތް ކަމުގައި
ވެއްޖެއްޔާ މާލޭގެ އަވަށެއް. އެހެންކަމުގައި ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ބޭނުމޭ އައްޑު ޑިވެލޮޕްމަންޓު ކޯޕަރޭޝަނެއް ހަދައިގެން
އައްޑ ގެ ހުރިހާ ބިމެއް އެއީ އެ ކުންފުނީގެ މިލްކިއްޔާތެއް ގޮތުގައި ހަދައިގެން އައްޑ ތަރައްޤީކުރަން. އެހެންވީމާ، މި
މާލޭ އަވަށުގެ މައްސަލައިގައި އަދި މުޤަ އްރިރު ދެންމެ ނިންމެވިއިރުގައި ވެސް މި މަޢުލ މާތުތައް އަޅުގަނޑަށް

ސާފުކޮށްލަން ދެއްވަން އެއަށް ތާއީދު ވެސް ލިބިފައި އޮތީ. ވޯޓަށް އެހިކަމެއް ވެސް އަޅުގަނޑަކަށް އަދިއެއް ނޭނގޭ.
އެހެންވީމާ، ހުޅުމާލޭގެ މާލޭގެ އަވަށެއް ކަމުގައިވާ ހުޅުމާލޭއަކީ އެޗް.ޑީ.ސީގެ މިލްކިއްޔާތެއްތޯ ނުވަތަ ނ ންތޯ. އެއީ
ކަމާ ބެހޭ ހުރިހާ މުއައްސަސާއަކުން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވޭ އެ ސާފުކުރަން އެއީ މިދެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުން
އައްޑ ޑިވެލޮޕްމަންޓު ކޯޕަރޭޝަނެއް ހަދައިގެން އައްޑ ތަރައްޤީކުރަން. އެ ކުންފުނީގެ މިލްކިއް ޔާތެއް ގޮތުގައި އޭތި
ބާއްވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތި ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމާ އަދި މާފަންނު
މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސާފުކުރަން އެ އެދުނު މަޢުލ މާތު އެއްވެސް އިތުރު މެންބަރަކު އިޢުތިރާޟް
ނުކުރައްވާ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ދެ މަޢުލ މާތު ވެސް އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލ މާތަށް ޓަކައި
ސާފުކުރުމަށް ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އެ މަޢުލ މާތު ހޯދުމަށް ދަންނަވަން. ދެން މިކަމާ ގުޅުންހުރި އެއްޗެއްތޯ؟ މާފަންނު
މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިހާރު ފޭދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި
ހުށަހެޅުއްވުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ހުށަހެޅުމެއް. އަދި ސާފުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ވެސް އެބައޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް
ޤަބ ލުކުރެވޭ. އެއީ ލާމަރުކަޒީ ގާނ ނަށް ގެނައި އިޞްލާޙާއެކު މިހާރު ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި
އޮންނަންޖެހޭ ތަނެއް ހުޅުމާލެއަކީ. ދެން ހުޅުމާލޭގައި މިހާރު ހުޅުމާލޭގެ މިލްކުވެރިއަކީ އެޗް.ޑީ.ސީތޯ؟ އެ އެޗް.ޑީ.ސީގެ
ކުންފުންޏެއްގެ ދަށުގައި އޮންނަ ތަނެއްތޯ؟ އެއީ މިއަދު މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޙުސްކުރީ އެއްމެދު އިމާ ރާތުގެ
އެ ޑިވެލޮޕަރއެއް ގޮތުގައި ބިމެއް ނެގިދާނޭ. އެހެންވީމާ، ޑިވެލޮޕަރއެއް ގޮތުގައި އެ ބިން މުޅި ހުޅުމާލޭ އެ ބިން
ނަގައި ދުނިޔޭގެ އެކި ބޭންކުތަކުގައި މޯގޭޖުކޮށްގެން ކުރާ ވިޔަފާރިއެއްތޯ އެއީ މާލޭގެ އަވަށެއްތޯ އެއީ. ލާމަރުކަޒީ
ގާނ ނުގައި ބުނާގޮތުން އެއީ އަވަށެއް. އެހެންވީމާ، ފޭދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާ
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އިތުރަށް. އެއީ މިހާރު ބެލެނިވެރިއަކީ މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލުތޯ ނުވަތަ އެޗް.ޑީ.ސީތޯ އެ
މިލްކިއްޔާތުގެ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އެހެންވީމާ، އެ މަޢުލ މާތުތައް ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑު މިހާރު ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށް ދަންނަވާފައި އެ އޮތީ. އެހެންވީމާ،
އެ މަޢުލ މާތާއި އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް އެ އެޖެންޑާ އައިޓަމާއިގެން ކުރިއަށްދާނަން. މިހާރު އަޅުގަނޑު
މިދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2. އެއީ ޕެލިކަން ބޯޓު ކެރިގަނޑެއްގެ ތެރޭ ނ.އަތޮޅު މަނަދ ނެރުމައްޗަށް އަރާ ބޯޓު
ހަލާކުވެ ދިއުމުގެ ސަބަބުން ބޭންކު އޮފް މޯ ލްޑިވްސްއަށް ދައްކަންޖެހިފައިވާ ދަރަން ޏާއި ރަހުނުކުރެވިފައިވާ ގޯތިގެދޮރު
ނީލަމުގައި ވިއްކާލެވޭ ހިސާބަށް ގޮސްފައި ވާތީ މިކަމުގައި ހައްލެއް ހޯއްދަ ވައިދެއްވުން އެދި ޔ ސުފް ޙަސަން،
މިލޭނިއަމް / ނ.މާޅެންދ 20 ޖަނަވަރީ 2020 ގައި ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއާ ދޭތެރޭގައި މަޝްވަރާކުރުން. ދެން މީގައި
އަޅުގަނޑު ކޮންމެވެސްވަރަކަށް ޚުލާސާކޮށްލެވޭތޯ ބަލާނަން. މި މުޢާމަލާތުގެ ލިޔުން ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ
ފައިލުކޮޅުގައިވާނެ. ދެން މީގެ ތެރޭގައި އެބަހުރި ބޭންކާއި އެ ފަރާތާ ދޭތެރޭގައި ކުރެވިފައި ހުރި މުޢާމަލާތްކަން. ދެން
ޢާއްމު ގޮތެއްގައި ބޭންކާ ދޭތެރޭ އޮންނަ މުޢާމަލާތެއް ގައި ކަންކުރާ އުސ ލުތަކަކާ ހަމަތަކެއް އޮވޭ. އެހެންވީމާ،
އެކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިކަމުގައި ގޮތެއް ނިންމައިދިނުމަށް އަޅުގަނޑު މިހާރު ފްލޯ
ހުޅުވައިލާނަން. ފޭދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު.
ފޭދ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަނެއްކާ ވެސް ބޯޓެއްގެ މައްސަލައެއް މި އައީ. އަޅުގަނޑުމެން ދަގަނ ޑު
ބޯޓެއްގެ މައްސަލަ ބަލާފައި އެ މައްސަލައިގެ ރިޕޯޓު ނިންމާފައި އޮންނަތާ 3 މަސްވެއްޖެ. ރިޕޯޓެއް ނުވެއް ނިކުމޭ.
ދެން މިހާރު މި އޮތީ އަނެއްކާ އަނެއް ޕެލިކަން ބޯޓު. ޕެލިކަން ބޯޓުގެ މައްސަލައިގައި މިއީ ބަޔަކު ދިރިއުޅުމަށް
ޓަކައި ގެއާއި އެއްޗެހި މުދަލާ މޯގޭޖުކޮށްގެން ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓުމަންޓެއް. ކަމެއް މެދުވެރިވާނެ ގޮތެއް ނޭނގޭނެ.
އެކްސިޑެންޓެއް ހިނގާ ބޯޓު ގެއްލި މިހާރު ބީ.އެމް.އެލްއާ އެކީގައި ހެދިފައި އޮތް އެއްބަސްވުންތަކުގައި އެ ބުނާ
އުސ ލުން ބީ.އެމް.އެލަށް އެ ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދުމަށް ޓަކައި އެއްބަސްވުންތަކުގައި ހިމެނިފައިވާ އުސ ލުން ފައިސާ
ހޯދަން އެ މަސައްކަތްކުރަމުން އެ ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސީދާ ބީ.އެމް.އެލާއި ވަކިފަރާތަކާ ދޭތެރޭގައި ހެދިފައި
އޮތް އެއްބަސްވުމެއްގެ ތެރެއަށް ވަންނަން ޖާގަ އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރަކީ އޯގާތެރި ސަރުކާރަކަށްވުމާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ މިފަދަ
ބޮޑެތި ކަންތައްތަކުގައި ވެސް ކޮށްދެވެން އޮތީ ކޮންކަމެއްތޯ ބަލައި އެ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް، މިކަމުގައި
އިސްނަންގަވާ މި ކަންތައް މިފަދަ ޕޮލިސީތައް ގާއިމުކުރައް ވައިގެން ހުންނެވި ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާ
ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާގެ އޮފީހުގެ ލަފައަކަށް މިކަމުގައި ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ ކިހިނެއްތޯ ނ ނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެ
ރައީސް އޮފީހަށް ދަންނަވައިގެން މި ރައްޔިތު މީހާއަށް ރައްޔިތު މީހާގެ އާއިލާއަށް ގެއްލެމުންދާ މުދަލާއި ގޯތިގެދޮރު
ބައްޕަ އާއި މަންމަގެ ގޯއްޗާއި އޭނަގެ އަމިއްލަ ގޯތި ވެސް ގެއްލި ނިމިގެންދާތީއާ އެކީގައި މިކަމުގައި ކޮށްދެވޭނީ

ކޮންކަމެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާގެ އޮފީހަށް ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ކަމުގައި ދަންނަވަން.
އެހެންނަމަވެސް، ޙަޤީޤަތަކީ މިފަދަ ވިޔަފާރި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއެކުރެވިފައި އޮންނަ ހިނދު އެ ބީ.އެމް.އެލުން
އެކަމާ ދަޢުވާކުރަމުން ކުރިއަށްގެންދާނެ. އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް ޓަކައި އެމީހުން މަސައްކަތް ކުރާނެ. އެހެންވީމާ، އަނެއްކާ
ވެސް ބޯޓެއްގެ މައްސަލަ އައިމާ އަޅުގަނޑު ހީކުރީ އޭގައި ދަގަ ނޑު ބޯޓެއް ކަމަށް. ދެން ބަލާލިއިރު އެކަމަކު ނިކަމެތި
ރައްޔިތަކު ވިޔަފާރިކުރުމަށް ޓަކައި ބަނދެފައިވާ ބޯޓެއް މި ގެއްލިގެން ހަލާކުވެގެން މިއުޅެނީ. އެހެންވީމާ، މި
މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންގެ މަޝްވަރާ އާއި ޚިޔާލާއެކު ވާހަކައަކީ
މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު ގޮތެއް ނިންމައިގެން ކުރިއަށްގެންދަން. އެކަމަކު މަޝްވަރާކޮށްގެން ގޮތެއް ނިމޭ ހިނދުގައި
ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާ ގޮތަކަށް ފިޔަވަޅު އެޅޭނެތޯ. މިސާލަކަށް ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާގެ އޮފީހަށް ސިޓީއެއް
ފޮނުވަން އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން އިއްތިފާޤުން ނިންމީމާ އެ ސިޓީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައީސުލްޖުމްހ ރިއްޔާގެ
އޮފީހާ ހަމައަށް ހަމަ ފޮނުވޭނެތޯ ނުވަތަ ނ ންތޯ އެ ސުވާލު އޮތީމަ ސުވާލުކޮށްލަމުން އަޅުގަނޑު ނިންމައި ލާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތޮއްޑ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޙަސަން ޝިޔާން.
ތޮއްޑ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް
މި ސިޓީ ކިޔާލިން ކުޑަގޮތަކަށް. ކިޔާލިއިރު ދެން މީގައި ކޮންމެގޮތެއް ވިޔަސް އަމިއްލަ ފަރާތަކުން އަދި ކުރި
އިންވެސްޓު ކަމުގައި ވިޔަސް ވަރަށް ގިނައިން އެބަހުރި މިކަހަލަ ވަރަށްގިނަ މައްސަލަތައް ދިމާވެފަ. ޚާއްޞަކޮށް
ބޭންކުތަކާއިއެކު ކުރެވިފައި ހުރި މުޢާމަލާތްތަކުގައި. ދެން މީގައި އަޅުގަނޑަށް މީގައި ފާހަގަވާ ކަމަކީ މި ޕްރެކްޓިސް
އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ފަށައިފިނަމަ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ހައްލުނުކުރެވޭހާ ބޮޑުކޮށް ހުރި މައްސަލަތައް
އެބަހުރި މުޅި ރާއްޖޭގައި އެކިއެކި ސަރަޙައްދުތަކުގައި. ޚާއްޞަކޮށް ގެދޮރު ޢިމާރާތްކުރުމުގައި ވެސް ހަމަ ވަރަ ށް
ބޮޑެތި ލޯނު ނަގާފައި ތިބި ބޭފުޅުން އެބަހުރި ހަމަ ދަރާ ގޮސް ހަމަ އެއްކޮށް އާއިލާތައް އިނދަޖެހިފައި ހުރި
ފަރާތްތައް އެބައޮތް. ދެން މީގައި ކޮންމެގޮތެއް ވިޔަސް ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތެއް ކުރިކަމުގައި ވިޔަސް އަދި އާއިލީ
ވިޔަފާރިއެއް ކުރިއަސް އަމިއްލަ ދިރިއުޅުމަށް ކަމެއް ކުރިއަސް އެ ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އަމިއްލައަށް ވެސް ބަލަންޖެހޭ
ކަންކަމެއް އެބަހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ޤަބ ލުކުރަންޖެހޭ. ދެން މި ބޯޓު މައްސަލައިގައި އެންމެ ފުރަތަމަ
ކަމަކަށް މި އޮންނަ ކަމަކީ އެ ފަރާތެއްގެ ޒިންމާއެއް އެއީ އިންޝުއަރެންސްކުރުން. ދެން މި އެކްސިޑެންޓުވީއިރުގައި

މި އޮތީ އިންޝުއަރެންސް އޭރުގެ ޓާރމްސް އެ އޮތީ ހަމަވެފަ. އެހެންވީމާ، އޭރުގައި އިންޝުއަރެންސް ކޮށް އެ
އިންޝުއަރެންސްގެ ތެރެއިން ލިބެންވާ ހައްލެއް ނުލިބި އޮތްނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި މީގައި
ކުރެވޭނެ މަސައްކަތްތަކެއް އޮތީސް. އެހެންނަމަވެސް، އިންޝުއަރެންސްގެ އެއްވެސް ޕްރޮސެސްއެއް ކުރިއަށްގެންދެވޭ
ކަހަލަ މާހައުލެއް ނެތި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއާ އެކީގައި މި ކުރެވިފައި އޮތް އެއްބަސްވުމަކާ ގުޅިގެން
އަޅުގަނޑުމެން އަދި މި ކޮމިޓީން ވަކިގޮތަކަށް ބޭންކާ ކަމެއް ކުރަން އެންގި ކަމުގައި ވިޔަސް އެއީ ބޭންކަށް ވެސް
ކުރަން އުނދަގ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ވެސް ހަމަ ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، މީގައި އަޅުގަނޑަށް ދެކޭގޮތުގައި
މީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބޭފުޅުންނަށް ޖަވާބެއް މީގައި ދެވޭނީ ކޮންމެ ގޮތެއް ކަމުގައި ވިޔަސް. އެހެންވީމާ،
މީގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މީގައި އެފަރާތުން ނަގަންޖެހޭ ޒިންމާއެއް އަދާނުކުރެވިފައި އޮތް ކަމަށް މި ކޮމިޓީއަށް
ޤަބ ލުކުރެވޭ ކޮންމެ ގޮތަކަށް ވިޔަސް. މީގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަވޭ އެބަ ސިޓީގައި ވެސް އެބައޮތް ފާހަގަކޮށްފައި އެ
ބޭފުޅުން އިންޝުއަރެންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައި އޮތް ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތު އެގޮތަށް މެދުވެރިވުން ކަމަށް
އެބަވޭ ސަބަބަކަށް އޭރުގައި އެކަން ނުކުރެވި އޮތުން. އެ އޮނޑި އިންޝުއަރެންސް ކޮށްފައި އޮތްނަމަ އެ
އެކްސިޑެންޓު ދިމާވެގެންގޮސް ޙަޤީޤަތުގައި އެވަރު ބޮޑު ގެއްލުމެއް އެ ބޭފުޅުންނަށް އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެ ކަމަށް
ޔަޤީން ކަށަވަރު. ދެން މީގައި އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އެގޮތަށް އެކަންވާން ނެތީމާ އަޅުގަނޑުމެން
ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ ކަމަށް މިއީ މި ކޮމިޓީން ބެލެން އޮތް މައްސަލައެއް ނ ން ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މި ޕެލިކަން ބޯޓާ ބެހޭ ގޮތުން ވަރަށް މުހިންމު ވާހަކަތަކެއް އެބަހުރި މީގައި.
އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެއީ މި ކޮމިޓީން ބަލަންޖެހޭ މައްސަލައެއް. މުޅި ރާއްޖޭގައި ވަރަށްގިނަ އާއިލާތަކަށް
ގެދޮރު ޢިމާރާތްކުރުމާއި ބޯޓު ބަނުމާއި މި ކަންތައްތަކުގައި ދިމާވާ ވަރަށްބޮޑު ތަކުލީފެއް. އަނެއްކާ ބޭންކުން ވެސް
އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި މިކަމަށް ހައްލެއް ގެންނަން ބޭނުން. މީގައި ފާހަގަކުރެވޭ ޕެލިކަން ބޯޓު
ގެއްލުންތައް މާލީގޮތުން އިތުރުވަމުން ގޮސް އެ އާއިލާގެ ގޯތިގެދޮރު ވިއްކާ މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރާ ހިސާބަށް ގޮސް،
މިއީ ނ.މާޅެންދ ބައެއް ނިކަމެތި އާއިލާއެއް. ދެން ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ވެސް އޮވޭ ގޮތްތަކެއް. އެ ފަރާތުން
ވެސް އެބަ އެދޭހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ނުރަސްމީކޮށް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މި އިންޓްރަސްޓު ބޭންކާ ހިސާބަށް
ދިޔައިމާ އެ އިންޓްރަސްޓު ކަނޑާލާގޮތަށް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ގާނ ނެއްގައި ނަމަވެސް ކޮންމެވެސް

ގޮތަކަށް ބޭންކާ ހިސާބަށް މައްސަލަ ދިޔައިމަ ވެސް އެ އިންޓްރަސްޓު އަރަމުން އަރަމުން އަރަމުންގޮސް ވަރަށް
ބޮޑުވެގެން އެބަ ގޯތިގެދޮރު ވިއްކާ. އެހެންވީމާ، މީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން އެހެންގޮތަކުން ނަމަވެސް އެބަޖެހޭ މި
އިންޓްރަސްޓު ހުއްޓޭނެ ގޮތް. މިހާރު މި އޮތީ ގޯތިގެދޮރު ވިއްކާލަން. ގޯތިގެދޮރު ނުވިއްކާ ކޮންމެވެސް އެހެން ގޮތެއް
ބައެއް ނުވިއްކާ ވެސް އެބަހުރި. ހަމަ އެ ގެއިން ކުލި ދައްކައިގެން ވެސް ހަމަޖެހޭނެ އުސ ލުތަކެއް ގެދޮރު ނުވިއްކާ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީގެ މެންޑޭޓު ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުން.
އެއީ އަދި ކިތަންމެ ނިކަމެތި މީހެއް ވިޔަސް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މީގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެންމެ ބޮޑެތި މީހުންނަށް ރިޢާޔަތް ކުރާގޮތަށް މި ކޮމިޓީން ރިޢާޔަތްކޮށް މީގައި ކޮންމެވެސްކަހަލަ
ރިޔާސަތަށް ދަންނަވައިގެން ނަމަވެސް މީގައި ހައްލެއް ހޯދައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނުމަށް. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން
މީގައި އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކޮށްގެން މީގައި ހައްލެއް ހޯދޭނެގޮތެއް ކޮންމެވެސް
ގޮތެއް އިންޞާފެއް އެއީ ޖުމްލަ ހައްލެއް އަންނާނެ މުޅި ސިސްޓަމަށް. ބޭންކު މައްސަލަ ބޭންކާ ހިސާބަށް. ބޭންކުން
ކޯޓަށް ފޮނުވުމުން އިންޓްރަސްޓު ކެނޑޭނެ ގޮތެއް. އެއީ އެއްގޮތް މިހާރު. އެހެންނ ނިއްޔާ މި ދަރިދަރިކޮޅަށް ގޮސް މި
އިންޓްރަސްޓު ދައްކަންޖެހޭނެ. މިއީ ދައްކަންޖެހޭ އެއްޗެއް ވެސް ނ ން. ދެން އަނެއްކާ މީގައި ފާހަގަކޮށްފައި، މީގައި
ފާހަގަކޮށްފައި އެބައޮތް ޒަކާތު ފަންޑާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތިއްޔާ ހުރިހާ ސިސްޓަމެއްގެ ތެރޭ ތިމަންނަ
އާދޭސްކޮށްފީމޭ މިކަމުގައި އެހީތެރިވާން. އެއްވެސް ނިޒާމެއް ނެތޭ. ދަރަނިވެރިންނަށް އެހީތެރިވާން އޮންނަ ޒަކާތު
ފަންޑެއް. އެކަމަކު ޒަކާތު ފަންޑުން މިހާރު ދަތުރުފަތުރުކުރުމާއި މިނިސްޓަރުން އެމީހުންގެ ބޭނުންތަކަށް ޚަރަދުކުރުމާއި
އެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. އެހެންވީމާ، ފަގީރު ނިކަމެތިންނަށް ޚަރަދުކުރެވޭ ފަންޑުން ވެސް މީނައަކަށް
ނުލިބުނު. ނުލިބުނީމަ މިހާރު މި އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި މައްސަލަ އަ އިއްސަ. އެހެންވީމާ، މި
މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މީގައި ރަނގަޅަށް ބައްލަވާފަ އި މީގައި...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ހުށަހެޅުމެއް އޮތިއްޔާ ހުށަހަޅުއްވާ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ މިހާރު މި ބޭންކު އިންޓްރަސްޓާއި މި ގޯތިގެދޮރު ނުވިއްކާނެ އުސ ލަކަށް ކޮންމެވެސް
ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ ރިޢާޔަތްކޮށް މަސައްކަތެއް ކޮށްދިނުން. މި ބޭރު ނުކޮށްލާ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑަށް ރަނގަޅު ހަމަ ސަބްސްޓެންސިވްކޮށް އެ ސީދާ ހުށަހެޅުމަށް ވަޑައިގަންނަވަން މިހާރު މަސައްކަތްތަކެއް
ކުރެވުން އެހެން ވިދާޅުވިއަސް އެ ހުށަހެޅުމަކަށްނުވޭ. އެހެންވީމާ، ކޮންކަމެއްތޯ ސްޕެސިފިކް ކަންތައްތަކެއް...
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ބޯޓުގައި މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާފައި މި ބޯޓު އޭނަގެ ގޯތިގެދޮރާ، މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މި އޮންނަނީ
ގޯތިގެދޮރާއި އަނބިދަރިންނާއި މި ހުރިހާ އެންމެން ބޭރުވެ ބިކަވާންޖެހޭ މައްސަލަ މައްސަލައަކީ. ދެން މި
މައްސަލައިގައި މި ކޮމިޓީން އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އެހަން މިކަމުގައި ގޮތެއް ނިންމުމުގެ
ކުރިން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މަޝްވަރާކޮށްލަދޭށޭ ތި ބޭފުޅުން. މަޝްވަރާކޮށް މިކަމުގައި ހައްލެއް އޮތްތޯ ބަލަން
މިހާރު ރިކޯޑުގައި މި ވާހަކަދައްކަނީ. އޮން ދަ ރިކޯޑުގައި. އޮފް ދަ ރިކޯޑުން ތިބޭފުޅުން މަޝްވަރާއެއް ކޮށްލަން
ބޭނުން އަޅުގަނޑު މިކަމުގައި ހައްލެއް އޮތްތޯ ބަލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތުލުސްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް.
ތުލުސްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤަ އްރިރު. އަޅުގަނޑު ތޮއްޑ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝިޔާންގެ ހުށެހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން. މިއީ ވަރަށް
ގޯސް ޓްރެންޑެއް. މިހާރު ވެސް ރަނގަޅަށް ބަލާ ހޯދަ އިފިނަމަ އެނގޭނީ ފުރަތަމަ ބޯޓެއް ބަނދެފައި ހޯދަން ޖެހޭ
ކަންތައްތަކެއް ހޯދުމަށް ޓަކައި އިންޝުއަރެންސް ކުރާގޮތަށް ދެން އެ ތިބެނީ ތާއަބަދަށް އިންޝުއަރެންސް ނުކޮށް .
މިކަމުގައި ހުރި ނުރައްކާތެރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އިނގެންޖެހޭ. ކަމެއް ދިމާވާނީ ހާލަކުން ފަހަރަކު.
ޙަޤީޤަތުގައި ގަސްދު ގައި މިވަރުގެ ބޮޑެތި އަގުހުރި މުދާތައް ފުރަތަމަ އިންޝުއަރެންސް ލޯނު ހޯދަން އެ ކުރާގޮތައް
ދެން ނުކޮށް މުޅި ހަޔާތް އެ ދުއްވާލަނީ. މިއީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ކުރަމުން އަންނަ ގޯސް ޕްރެކްޓިސްއެއް.
އަޅުގަނޑުމެން މީގެ ތެރެއަށް ވަދެ މި މާ ފުނަށް ވަދެވިއްޖެއްޔާ މި ޕްރެކްޓިސް ރާއްޖޭގައި އާލާވެ ދުވާލަކު ދެފަހަރު
އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ ކޭސް ތެރެއަށް ވަންނަންޖެހި ބަދަލުދޭންޖެހޭ ހިސާބަށް ކަންތައް އައުމަކީ އެކަށީގެން ވާކަމެއް.
ދެން މި ބޯޓުގެ ފޮޓޯތައް އަޅުގަނޑު ބަލާލުމުން އަޅުގަނޑަށް އެނގެނީ އަޅުގަނޑަކީ ވެސް މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގެ
ތެރޭގައި ކު ރިން އުޅުނު މީހަކަށްވާތީ މި މުޅި އެތި ވީރާނަވެގެން ނުދާކަމާއި މި އަޕްކުރެވިދާނެ ކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް
އެބަ އިނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ކުރުމަށް ޓަކައި އެބޭފުޅުންނަށް ވެސް މިވަގުތަށް ފައިސާކޮޅެއް ބޭނުންވާކަން
ވެސް އިނގޭ. އަދި ބޭންކާއި ވާހަކަ ދެކެވިގެން ބޭންކުން އެބަ ހުރި މިކަހަލަ ހާލަތެއް މެދުވެރިވީމަ މުއްދަތެއް ދީފައި

އޭތި އަޕްކުރެވެންދެން ލޯނު ރީއެޖެސްޓްމެންޓް ވެސް ހަދާފައި ވެސް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ
މެންބަރުގެ އެ ފަހުން އެ ދެއްކެވި ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އެކަމަކު މުޅި އެއްޗަށް ބަލާއިރު ޝިޔާންގެ
ވާހަކައަށް ތާއީދުކުރަން. މިފަދަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަދެއްޖެކަމުގައި ވަނީނަމަ ނުއެއް ނުކުމެވޭނެ. މި އަސްލުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެ ތެރެއަށް ވަދެވޭނެ ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. މިހާރުން މިހާރަށް ވެސް ދިވެހި
ރައްޔިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެވެއަރކުރަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް
ނަސޭޙަތްތެރިވެގެން ވެސް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދު اله
ވަޙީދު
ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތޮއްޑ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާހަގަކުރި ގޮތަށް މި މައްސަލައިގެ
ބާވަތުން މި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއާ ވާހަކަދައްކައިގެން ހައްލެއް ހޯދުމަށް ޓަކައި މި އެ ބޭފުޅުންނަށް އެންގުމަށް
ކޮމިޓީން ނިންމުން ރަނގަޅު. އެހެންނަމަވެސް، މިކަހަލަ މައްސަލަތައް ދިމާވާ ސަބަބުތައް އަޅުގަނޑުމެން
ދެނެގަންނަން އެބަޖެހޭ. ދެން ހަމަ އާދައިގެ ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް މި ދިމާވާ މައްސަލަ އެއްގެ ގޮތުގައި މި މައްސަލަ
މިއޮތީ ޤައުމީ މައްސަލައެއް ގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، މި ބޭންކުތަކުން އެބަޖެހޭ މި ކަންކަމުގެ މަޢުލ މާތު ފުރިހަމަ
ގޮތުގައި ރައްޔިތުންނަށް ހިއްސާކުރަން. އަދި ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ވެސް އެބަ ކުރަންޖެހޭ. ހަމަ
އެއާއެކުގައި މި އިންޝު އަރެންސް ކުރުމުގެ ކަންކަމަކީ ވެސް ހަމަ ފަރުވާކުޑަކޮށްލައިގެން ދ ކޮށް ލާ ކަމެއްގެ ގޮތުގަ އި
މި އޮންނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ލޯނެއް ނަގައިގެން ކުރާ ކަމެއްވެއްޖިއްޔާ އެ ލާޒިމްކޮށް އެކަން
ކުރެވިގެން ދާނެ ކަމަކަށް ވެސް ހަދަން. އެހެންވީމާ، ބޭންކުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބޭންކުތަކާއި
ވާހަކަދައްކައިގެން މި ޑީފޯލްޓް ޕަސެންޓޭޖްތަކާއި އެއްޗެހި ބަލަން. އެހެން ވީމާ، ކޮންގޮތަކަށްތޯއޭ އެ ބޭފުޅުން އެ
މަސައްކަތުގައި ކުރިއަށް ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ދާއިރު ބޭންކް އޮފް
މޯލްޑިވްސްއާއެކުގައި މިފަދަ ކިހާ މައްސަލަތަކެއް ދީމާވޭތޯއާ އަދި އެކަންކަމުގައި ކުޑަކުރުމަށް ޓަކައި ކޮންކަހަލަ
ފިޔަވަޅުތަކެއްތޯ އަޅަމުން ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް ތޮއްޑ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި
ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފެލިދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދަށް.
ފެލިދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައި ހުރި އިންޝުއަރެންސް ނުކޮށް މި އޮންނަ އޮތުމުގެ ސަބަބުން މީގެން ލިބޭ ގެއްލުން
ވެސް އޮވޭ. އަދި އޭގެ އިތުރުން ވަކި ގޮތަކަށް މި އިންޝުއަރެންސް ކުރެވުނީމަ ނ ނީ ވަކި ހާލަތްތަކުގައި
އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީގައި ބުނާ ހާލަތްތައް ކަޑައްތުވެގެން ދިޔައިމަ އިންޝުއަރެންސް ނުލިބޭ ހާލަތްތައް ވެސް
އާދޭ. އެހެންވީމާ، މީގައި މި ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ވާހަކައަކީ މި ކުރިމަގުގައި މިކަހަލަ
ކަމެއް މި ރައްޔިތުންނަށް ދިމާނުވާނެ ގޮތަކަށް ކަންކަން ކުރުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަދި
އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާހަކަދެއްކިދާނެ. މާނައަކީ މި ފަސް އަހަރު ދުވަހަށް މިސާލަކަށް
ނަގާފައި އޮތް ލޯނެއް ވެއްޖިއްޔާމުން އެ ބޭންކު ގެ ފަރާތުން އެ އޮޓޯ ރިނިއުއަލަކަށް އައިސް އަދި އެ ލޯނު ދެއްކޭނެ
ނިޒާމުގެ ތެރެއަށް އެ ފައިސާ މި ވަދެގެން އަދި އެ ލޯނަށް ދައްކާ އިންސްޓޯލްމަންޓުން ދެއްކޭނެ އުސ ލަކަށް
ހަމަޖެއްސުން. އެއީ އެއްގޮތް. އެއީ މިހެން މި ދެންނެވީ އެހާ ހޭލުންތެރި ނ ން ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ އުޅުއްވާ.
އުޅެނިކޮށް މިކަހަލަ ޙާދިސާއެއް ދިމާވީމަ އަސްލުގައި އެ ބަރުދަން އުފުލަން ޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ
ދެކެން. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ސިޓީއަށް ރިޢާޔަތްކުރާކަމަށް ވަންޏާމުން ދެން މި އެ
ބޭފުޅުން މި އޮތީ ފާހަގަކުރައްވާފައި އެ ފުރުޞަތު އިތުރު ވާހަކަދައްކަން އެ ބޭފުޅުން އިޚުތިޔާރުކުރަނީ ޝަރީޢަތުގެ
މަޖިލީހުގައި ކަމުގައެވެ. އެހެންވީމާ، މި ބޭންކް އިން ވަކި އަންޑަސްޓޭންޑިންގއަކަށް އަންނަން ބަލާއިރުގައި މި
ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އަންނަގޮތަށް އޮތް ކަމެއް މި ކަމަކީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ވެސް ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން މި
މައްސަލައިގެ ބާވަތުން މިކަހަލަ ބައިވަރު މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އައުމުގެ ފުރުޞަތު އޮންނާނެ
އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ކަމެއް ނ ން ކަމެއް އަޅުގަނޑަކަށެއް ނޭނގެ. އެ ރިޔާސަތުން
ސާފުކޮށްދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް، ފަހު ފުރުޞަތު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު އަދިވެސް މި ހުށަހަޅަނީ އޮފް ދަ ރިކޯޑުގައި މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ހައްލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް، މިއީ
މި ނިޒާމުގެ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. މި ތަރޑް ޕާޓީ އިންޝުއަރެންސްގެ މި ވެހިކަލްތައް ވެސް
މިހާރު މި އޮންނަނީ ކޮށްފައި ރާއްޖޭގައި. ހުރިހާ ސައިކަލުތަކާއި، ވެހިކަލް. އެކަމަކު އެކްސިޑެންޓެއްވެގެން އެއަކަށް
ފައިސާއެއް ނުލިބޭ އިންޝުއަރެންސް އިން ފަސޭހައަކަށެއް. އިނގޭނެ ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް. ދެން މި
އިންޝުއަރެންސްގެ ސިޔާސަތު ވެސް ދުނިޔޭގެ އެހެން ތަރައްޤީވެފައި ހުންނަ ޤައުމުތަކަށްވުރެން ތަންކޮޅެއް
ނިކަމެތިކޮށް ރާއްޖެ މި އޮންނަނީ. އަދި އެއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ އެ އިންޝުއަރެންސް ކުރާއިރުގައި
ނުހުރޭ އިންޝުއަރެންސް އެޖެންސީތަކާއި ވަކި އެޖެންޓުންތައް މިކަހަލަ ހޭލުންތެރިކޮށްދޭނެ. އަދި ގަރާޖު ސެޓިފައިޑް
މަޑުކޮށްލައްވައްޗޭ ވާހަކަދައްކަން އުނދަގ ވޭ ކުޑަކޮށް. ދެން ވެހިކަލްތައް ވެސް ރަޖިސްޓްރީކުރާއިރު އަދި ނެތް
ރާއްޖޭގައި މި ސެޓިފައިޑް ގަރާޖްތަކެއް ވެސް ހެދިފަ. ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ހުރޭ. އެ ގަރާޖަކަށް
ދިޔައިމަ ސެޓިފައިކޮށްފައި ހަމަ ދިނީމަ އިންޝުއަރެންސް އިން ޕޭމަންޓް ހަދާ ގޮތަށް. އެކަމަކު މީގައި މި
ފާހަގަކޮށްފައި ވަނީ މި ނިޒާމުގައި މައްސަލައެއްގެ ސަބަބުން މިކަންތައްތައް މިއޮތީ ދިމާވެފަ. މުޅި ނިޒާމުގެ
މައްސަލައެއް. އެ ދެން އެކްސިޑެންޓެއްވީ އޭނަގެ އެތި ބޯޓު އަޑިއަށް ދިޔައީ. 2018 ގައި އެ އެއްޗަށް ބޮޑު
ޚަރަދެއްކޮށްފައި އޮތީ. ދެން ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ސީރިއަސް ވާންޖެހޭނެހެން މި ތަންކޮޅެ
ނިކަމެއްޗެއްގެ މީހެއް ވީމަ ދެން ހީ މަލާމަތްކޮށް ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަ ރު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
ސީރިއަސްވާންވެއްޖެހެން މިކަމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް އަޅުގަނޑު ހަނދުމަފުޅުކޮށް އަރުވަން.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވެއޭ މި ދައްކަނީ މި ބޮލުން އެއްލާލާ... މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ރައްދު ދިނުމުގެ ބަދަ ލުގައި އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަވާ. އެއަށް ރިކޯޑުގައި ކުރިއަށް
ގެންދަވާ ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަނޑު ވެސް ޖަވާބުދާރީވާން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ފުރަތަމަ މި
މައްސަލައާއިގެން ކުރިއަށް ދިއުމަށް.

މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މިހާރު އިންޝުއަރެންސުގެ މައްސަލަ ޕޮލިސީތައް ވެސް
ރާއްޖެއަށް އަންނާނެ. އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރި ރު، މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ވާހަކަދައްކަނިކޮށް ވާހަކަދެއްކީމަ ކައިރީގައި
އިނދެ އުނދަގ ވޭ. މި މުޤައްރިރު ދަންނަވައިދީ އިހަށް މަޑުން އިންނަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަކޮޅު ނިންމަވާލެއްވުމަށް އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް
އަޅުގަނޑު އެދެން، އިލްތިމާސްކުރަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ވެސް އެއްބާރުލުން ލިބޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަނީ މިހާރު މީގައި އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ އިންޝުއަރެންސް މައްސަލަތައް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އިންޝުއަރެންސް ސިޔާސަތު އިނގޭނެ ވެހިކަލް ދުއްވާ މި ގެންގުޅޭ، އަޅުގަނޑަކީ ވެހިކަލް ދުއްވާ މީހެއް ވެސް
ނ ން. އެހެންނަމަވެސް، ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އިނގޭނެ މި އެކްސިޑެންޓްތަކާއި، އަލިފާން ރޯވުމާއި
މި ވެހިކަލްތަކުގައި ވެސް ތަރޑް ޕާޓީ އިންޝުއަރެންސާ އި އިންޝުއަރެންސް ނަމެއްގައި އޮންނަނީ. ފީ ނަގާނީ ހަމަ.
އެހެންވީމާ، މިއީ ކި ހިނެތް ދިމާވާ މައްސަކަތަކެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަލާފައި ރިޔާސަތުގެ ސަމާލުކަމަށް
ގެންނަވަން ސިޓީއަކުން ނަމަވެސް މި މައްސަލައަށް ހައްލު ގެނައުމަށް ޓަކައި މަޖިލީހުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެންނަން
މިކަން. މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ވާހަކަތަކެއް މިހިރީ ފާހަގަކޮށްފަ. މީގައި ފާހަގަކޮށްފައި އެބައޮތް އަޅުގަނޑަށް އިނގޭ ތި
ބޭފުޅުން ނުކިޔާކަން. މީގައި ޒަކާތު ފަންޑުން ވެސް އަދި އެއްވެސް ބޭންކަކުން ވެސް އެހީ ނުވި ވާހަކަ. ކިހިނެއްތޯ
ބޭންކުން މީގައި މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައި މި އޮތީ ބޭންކު ން ވެސް އެއްވެސް އެހީއެއް ނުވިއޭ. ނުވީމަ އަނެއްކާ
ބޭންކަށް އެހީއަށް ދާށޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކިހިނެއްތޯ ބަލަނީ. ރިޕޯޓް ކިޔުއްވަންވީނ ންތޯ ހުރިހާ ބޭފުޅުން. ޝުކުރިއްޔާ
މުޤައްރިރު ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތޮއްޑ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެ ރި މެންބަރު
ޙަސަން ޝިޔާނަށް.

ތޮއްޑ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންކަން
އޮޅޭ ގޮތަށް ޙަޤީޤަތުގައި މި ސިޓީގައި މިހުރި ވާހަކަތައް ވަރަ ށް ބޮޑަށް އޮޅޭ ގޮތަށް ދެން ހެޑްލައިން މޭކްކުރާ ގޮތަށް
އެ ވާހަކަދައްކާތީ ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އިނގޭތޯ. މިއީ މި
ސިޓީގައި ވަރަށް ތަފުސީލުކޮށް އެބައޮތް ދެން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އިންޝުއަރެންސް 87 ފ ޓުގެ ތިން ޑެގުގެ ބޯޓެއްގެ
ވާހަކަ މި ކިޔަނީ. މި ދައްކަނީ 50 ހާސް ރުފިޔާއަށް ލިބޭ ސައިކަލެއް ނ ނީ ދެ ލައްކަ ރުފިޔާއަށް ލިބޭ ކާރެއްގެ
ވާހަކައެއް ނ ން. މި ދައްކަނީ 87 ފ ޓުގެ ބޮޑު ބޯޓެއްގެ ވާހަކަ. ތިން ޑެގުލީ މީގެ އަގަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރާ
ގޮތުގައި 7 މިލިއަން 8 މިލިއަން ރުފިޔާ އަރާނެ. މިވަރުގެ ބޯޓެއް އިންޝުއަރެންސްކުރަން އެއީ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު
އަދަދަކުން އެ ކަވަރުކުރާ ކަހަލަ އިންޝުއަރެންސް މި އޮޑިދޯނިފަހަރަށް އެ ކަނޑުގެ އުޅަނދުފަހަރަށް މި ހުންނަނީ .
ދެން މި ހުރިހާ ކަމެއް ޙަޤީޤަތުގައި އެއީ އެ އޮޑިވެރިފަރާތުގެ ޒިންމާއެކޭ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ އިންޝުއަރެންސް
ޕޮލިސީއާ އެއްގޮތަށް އެ އިންޝުއަރެންސްކުރުން. އެއީ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ކުރާކަމެއް އެއީ. ދެން އެ
ބޭފުޅުން ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައި އެބައޮތް މިވަގުތު އެ ބޭފުޅުންގެ އެ ބޯޓު މަރާމާތުކުރުމަށް ޓަކައި މި
ސަލްވޭޖްކުރުމަށް އެބަ ބޭނުންވެއޭ ހަތަރު ލައްކަ ރުފިޔާ. އެ ހަތަރު ލައްކަ ރުފިޔާ ހޯދޭނެ ގޮތެއް ޙަޤީޤަތުގައި އެ
ބޭފުޅުން މި ހޯދަން މި އުޅުއްވަނީ. އޭގެ އެހީތެރިކަމެއް މި ހޯދަނީ. އެހެންވީމާ، މި އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބ ލުކުރާ
ގޮތުގައި އެކަން ކުރަން ކޮންމެވެސް މަސައްކަތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ކޮންމެވެސް ތާކަށް އެ އެހީއަކަށް
އެދެވިދާނެ. އެކަމަކު އޭގެ ބަދަލުގައި މުޅި ޖުމްލަ މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ. އެއީ ބޭންކް އޮފް
މޯލްޑިވްސް އިން އެ ބޭފުޅުން މި އޮންނަނީ ނަގާފައި ޑިމާންޑް ލޯނެއް ނަގައިގެން މި އުޅެނީ. އެ ޑިމާންޑް ލޯނުގެ
އަދަދަކީ 8 ލައްކަ 54 ހާސް 250 ރުފިޔާގެ ލޯނެއް ނެގީ. އެ ބޭފުޅުން ދައްކަން އެބައޮތް ހަތް ލައްކަ ސައްބީސް
ހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ރުފިޔާ. ޑިސެމްބަރ، 7 ޑިސެމްބަރ 2019އަށް ދައްކަންޖެހޭ ނުދެއްކިވާ އަދަދަކީ
89 ހާސް 54 ރުފިޔާ. އެއީ މަހަކު 11 ހާސް ރުފިޔާ މި ދައްކަންޖެހެނީ. 11.75% އެބަ ނަގާ އިންޓްރެސްޓަކަށް
ޖުރުމަނާގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، މިކަންކަން މިއީ ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް އެ ބޭފުޅުން ބޭންކާއި އެކީގައި ހެދޭ
އެގްރިމެންޓަކާ އެކީގައި ހަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އިނގޭނެ އިންޓްރެސްޓް އަރަންޏާ އެ އަރާނެކަން. މޯގޭޖްކު ރަނީ
ހަމަ ހުރިހާ އެއްޗެހި ހަމަ އެނގި ބަހައްޓައިގެން ކޮންމެ ފަރާތެއް ކަމަށް ވިޔަސް. އެއީ އަޅުގަނޑު ވިޔަސް އަދި
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެހެން ފަރާތެއް ވިޔަސް. އެކަމެއް ކުރަނީ މި ކީއްކަން ކުރަން އުޅެނީ
ހުރިހާ ކަމެއް ސާފުވެގެން. އެހެންވީމާ، މި އަޅުގަނޑު ވެސް މި ޙަޤީޤަތުގައި މި ސާފުކުރާ މި މައްސަލައަކީ
އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލައިގެ ތެރެއަށް މިހާ ބޮޑަށް ވަންނަން މި ހުރި ގޮންޖެހުންތައް މި ފާހަގަކުރަނީ.
އެއްގޮތަކަށް ވެސް މިކަން ކުރަން ބޭނުންނުވާތީކީ ނ ން. މި އިންޝުއަރެންސް މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ މި ދެންނެވި

ގޮތަށް އެ ބޭފުޅުން އިންޝުއަރެންސް ޕްރޮސެސް ރަނގަޅަށް ފުރިހަމަކޮށް އިންޝުއަރެންސުން އެއީ ނުލިބޭނެ
ފައިސާކަމަށް ވަންޏާ. ދެން މި ސިޓީގައި އެބައޮތް އެ ބޭފުޅުން ޒަކާތު ފަންޑަށް އެދުނު ވާހަކަ. ދެން ޒަކާތު ފަންޑު
މިހާރު ޢާއްމު ގޮތެއްގައި އައިއްސަ މި އޮންނަނީ ޙަޤީޤަތުގައި މި އާސަންދަ، އެންސްޕާ މި ކަވަރުނުކުރާ އެއްޗަކަށް
ބޮޑަށް ބޭސްފަރުވާގެ މި ގޮތުންދޭ ފައިސާގެ ގޮތުގައި މިވަގުތު ދެނީ. އެ ބޭފުޅުން ވެސް ޢާއްމު ގޮތެއްގައި މި ދެނީ
ގިނަވެގެން 500 ޑޮލަރު މީހަކަށް. އެހެންނ ނީ އެއްހާސް ޑޮލަރު. ދެން އެ ބޭފުޅުން އެ ދޭ އަދަދު މިސާލަކަށް
ބުނަންޏާ އެ ކަމުގެ ގޮތުން ނުދެވޭނެކަން އެއީ ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ސާފެއްނުވޭ އަދި އަޅުގަނޑަކަށް އަދި
ސާފެއްނުވޭ މި ޒަކާތު ފަންޑުގެ އެހީދިނުމާއި ކަންކަން އޮންނަ ގޮތެއް. އެހެންނަމަވެސް، ބޭސްފަރުވާގެ ކަންކަމުގައި
އެހީތެރިކަން އޮންނަނީ އެކަހަލަ ގޮތަކަށް. ދެން މީގައި މި ހަތަރު ލައްކަ ރުފިޔާއެއް ހޯދުމުގެ އެހީތެރިކަމެއް ކަމަށް
އަޅުގަނޑު މި ޤަބ ލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މީގައި މި ޖުމްލަ ގޮތަކަށް ބަލާއިރު މި އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން މި
ދަންނަވާ ގޮތަށް ބެލެނޭ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބ ލުނުކުރާތީ މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. އެއީ
ފުރަތަމަ ކަމަކީ މި ފާހަގަކުރި ގޮތަށް އިންޝުއަރެންސް ނުކޮށް އޮތީމަ، އިންޝުއަރެންސް ފުރަތަމަ އޮޑި
ބަހައްޓަންވެގެން ކޮށްފައި ދެން މުއްދަތު ހަމަވިއިރު އެ ރިނިއު ނުކުރުމަކީ އެއީ އެ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއް. އެއީ ބޭންކް
އޮފް މޯލްޑިވްސް ނ ނީ އެހެން ފަރާތެއްގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ނުފެންނާތީވެ. އެހެންވެ އެ ވާހަކަ ހަމަ
ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
ކިނބިދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ކިނބިދ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ ދެ ފަރާތެއްގެ ދޭތެރޭގައި ހިނގާފައި އޮތް ވިޔަފާރި
މުޢާމަލާތެއް. މިކަމުގެ ތެރެއަށް ކޮމިޓީން ވަނުމުގެ މެންޑޭޓެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބ ލެއް ނުކުރަން. އެއީ
ފުރަތަމަ ކަންތައް. ދެން ދެވަނަ ކަމަކަށް މި އުސ ލާ ގުޅޭގޮތުން ވާހަކަދެކެވޭ ކަމަށްވަންޏާ ނ ނިއްޔާ މިހެން ލިބޭ
ގެއްލުމުގެ ތެރެއަށް އެ ފަރާތްތަކަށް ލުއި ހޯދައިދޭން ވާހަކަ ދެކެވޭ ވާހަކަ ތެރެއަށް އަޅުގަނޑުމެން ދާކަމަށް ވަންޏާ
މި ރާއްޖޭގައި އުތުރުން ދެކުނަން ބަލާ ލައިފި ކަމަށްވަންޏާ ލުއި ލޯނުގެ ނަމުގައި ދ ކޮށްފައި ހުރި ލޯނުތަކާއި، އަދި
ވިޔަފާރީގެ އެކިއެކި ބޭނުންތަކަށް ދ ކޮށްފައި ހުރި ލޯނުތަކާއި، މިކަހަ ލަ ލޯނުތަކުގެ ތެރެއިން ސަލާމަތްނުވެ
އިންޓްރެސްޓުގެ މައްޗަށް އިންޓްރެސްޓް އަރައިގެން މިކަމުގައި ސަފަރކުރާ ނ ނީ މިކަމުގެ ތަކުލީފު އުފުލަމުންދާ
އެތައް ބައިވަރު އެތައް ސަތޭކަ ރައްޔިތުންނެއް އެބަތިބި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤަބ ލެއް ނުކުރަން ދެ ފަރާތެއްގެ

ދޭތެރޭގައި އޮތް މުޢާމަލާތެއްގެ ތެރެއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އެ ހައިސިއްޔަތުން ވަދެވިދާނެ
ކަމަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވެފައި އޮތް ބޮޑު ކަމެއްގެ ތެރެއަށް
ލުޔެއް ހޯދައިދޭން ނެޝަނަލް ލެވަލެއްގައި ކުރާ މަސައްކަތެއް ކަމަށް ވަންޏާ އެ މަސައްކަތް އެގޮތަށް ކުރެވިދާނެ.
އެއީ އިންޓްރެސްޓް ރޭޓު ކުޑަކުރަން ވިޔަސް އަދި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
މިތާނގައި މި ވާހަކަދެކެވޭއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ހަމަ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ވަރަށް
ސާފުކޮށް އެނގިލައްވާނެ ދުނިޔޭގެ ބޭންކިންގ ނިޒާމު ހިނގަމުންދާ ގޮތް. އަދި ރާއްޖޭގެ ބޭންކިންގ ނިޒާމު
ހިނގަމުންދާ ގޮތް. ރާއްޖޭގެ ބޭންކުތަކާއިއެކު މުޢާމަލާތްކުރެވެމުން ދާއިރު އެ ވަދެވެނީ ކޮންކަހަލަ މުޢާމަލާތެއްގެ
ތެރެއަށް ކަމާއި އަދި މީގެން ދެން ދިމާވާނެ ކަންކަން ވެސް ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް ވެސް ވަރަށް ސާފުކޮށް
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބ ލުކުރަން އެއަށްވު ރެން ލުއި ގޮތްތަކެއް ހޯދައިދިނުމަށް
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބ ލުކުރާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޤަބ ލުކުރަނީ މި
މައްސަލައިގައި ދެ ފަރާތެއްގެ ދޭތެރޭގައި ކުރެވިފައި އޮތް މުޢާމަލާތެއް ކަމަށްވާތީވެ ރަނގަޅު މި ސްޓޭޓް އޯންޑް
އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީ. މި ކޮމިޓީގެ މެންޑޭޓެއް އެބައޮވޭ ޕަބްލިކް ވާހަކައަކީ ސަރުކާރުގެ ހިއްސާވާ
ކުންފުނިތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ މެންޑޭޓު ލިމިޓްވެފައި މި އޮންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގެ ގަވަރނަންސްގެ
ތެރެއަށް. މުޢާމަލާތުގެ ތެރެއަކަށް ނ ން. އެހެންވީމާ، މުޢާ މަލާތުގެ ތެރެއަށް ވަންނަކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން
އެސް.އޯ.އީ ކޮމިޓީން ހުރިހާ ކުންފުންޏެއް ހިންގާ ގޮތަށް ހަދާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރެވޭތޯ ބަލަންވީ.
އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތަކަށް ނ ން މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި މި ކޮމިޓީގެ މެންޑޭޓުތައް
ތަރުތީބުކުރެވިފައި އޮތީކީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ހިއްސާކުރަން މިތާނގެ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންގެ އެ ކަންބޮޑުވުން. އަޅުގަނޑު ތޮއްޑ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް،
ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހައިރާންވެ އަންތަރީސް ވެއްޖެ. މި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއަކީ
ދުނިޔޭގެ އެހެން ބޭންކުތައް ހިނގާ އުސ ލުން ހިނގާ ތަނެއްނ ންކަން އެބައެނގޭ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ
ކޯޓުތަކަކީ މި ވިޔަފާރި މުޢާމަލާތްތައް ހިންގެވުމުގައި އަދި ނިޔާ ކަނޑައެޅުމުގައި އެ އުސ ލުތަކަށް ތަބާވާ

ބައެއްނ ންކަން ވެސް އެބައެނގޭ. ބޭންކުން އެބަހުރި ފާއިތުވި މި ސަރުކާރު އައިފަހުން ވެސް މި ސަރުކާރު ވެސް
އެބަހުރި އެތައް މިލިއަން ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ލޯނެއް ކަނޑާލަދީފައި އިންޓަރެސްޓް އަރަމުން ދިޔައީތީވެ. އަޅުގަނޑު
މި ދަންނަވާ ވާހައަކީ ބޭންކުން ވެސް ނުސީދާކޮށް އެބައޮތް އެ ކަންތައްތައް ފާހަގަކޮށްފަ. ތި ބޭފުޅުން ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން އެކަން ކޮށްދެއްވާށޭ. ތިމަންނަމެން މިތިބީ ތައްޔާރަށޭ. ޝަރުޢީ ކޯޓަކަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ
ހިސާބުން އެ ބޭންކު އިންޓަރެސްޓް ކަނޑާލަދޭނެކަމަށް އިނގޭތޯ. ބޭންކް އިންޓަރެސްޓް ކަނޑާލަދޭނެކަމުގައި އެ
ފަރާތުން ނުސީދާކޮށް ބުނެފައި އެބައޮތް. މީގައި މި ސިޓީގައި މި ފާހަގަކުރަނީ ތިމަންނަ މައްސަލަ އޮތީ ކޯޓުގައޭ.
އަދި ބޭންކުން އެބަ ފާހަގަކުރޭ ބޭންކުން ނަގާ ޗާޖްތައް ނަގާނަމޭ އެ ގާނ ނުގައި އޮންނަ ގޮތުން. އެހެންވީމާ، މި
ކޮމިޓީގެ މަސްއ ލިއްޔަތެއްކަން، ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މަސްއ ލިއްޔަތެއް ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވެފައިވާ މިފަދަ ބޮޑެތި
މައްސަލަތަކަށް ހައްލު ގެނައުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްކި އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކަކީ ވެސް އެއީ
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. މިހާރު ވެސް ސައިކަލުތަކާއި މި ހުރި އެއްޗެ އްގެ
ތަރޑް ޕާޓީ އިންޝުއަރެންސްތައް އެ ސެޓިފައިކުރާ ގަރާޖްތަކާއި އެ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރަން. އެހެންވީމާ،
އިންޝުއަރެންސެއް ވެސް ރަނގަޅެއް ނ ން. ދެންމެ އެ ފާހަގަކުރެއްވި ބޭފުޅާގެ މައްސަލަ ވެސް ފެށީމަ ބޭންކުން ރީތި
ރަށް ނަންގަވާފައި ރީތި ރަށް އެ ހުރިހާ ބަދަލެއް ދެއްވީ ދެންމެ ވާހަކަދެއްކި ބެފުޅާއޭ. ރީތި ރަށް. ކީއްވެގެންތޯ؟ އެ
ރީތި ރަށަށް ބަދަލުދީފައި ބޭންކުން ނިންމާފައި މީހެއްގެ އޮޑިއެއްވީމަ ބަދަލުނުދީފަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ހައިރާންވޭ!
ކީއްވެގެންތޯ. ރީތި ރަށް މުދާ ވިއްކާފައި ބޭންކުން ނަގާފައި އެ ރަށް އޮޕަރޭޓްކޮށްފައި ދަރަނި އަދާކޮށްފައި އަދިވެސް
އިތުރަށް ލާރި ދިނޭ ތަސްނީމާ މީނައަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު،
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތަސްނީމަށް، މުޅި މި ރާއްޖޭގައި ދައްކާ ވާހަކައެއް. އެކަމަކު މިއީ ނިކަމެތި މީހެއްގެ އޮޑިއެއްގެ މައްސަލަ އައިމަ
ބޭންކާ ބެހޭ ކަމެއް ނ ނޭ. މި ކިހިނެއް ދެ އަނގައިން ވާހަކަނުދައްކަވާ ތި ބޭފުޅުން. ޑީ.އާރު.ޕީގައި ހުރިއިރުގައި
ދަރަނިވެރިވެގެން އެންމެ ފަހުން ގޮއްސަ ހުރިހާ މުދަލަކާއި ރައްޔިތުންގެ ބޭންކްގައި ހުރިއްޔާ ހުރި ހުރިހާ ލާ ރިއެއް
ރީތި ރަށުގެ ހުރިހާ ފިލުވައިފި...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތުލުސްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތުލުސްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު،
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މާފަންނު
މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޢުޟ ޢަށް، މަޢުޟ ޢަށް ވާހަކަ ބައްޓަންކޮށްދެއްވުން އެދެން. ތުލުސްދ
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް.
ތުލުސްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މި އެއްޗެހި ވަރަށް ރަނގަޅަށް ކިޔައިފިން. އަޅުގަނޑަށް ވެސް
ދިވެހި ކިޔަން އެބައެނގޭ އިނގޭތޯ. މީގައި މި ބުނާގޮތުން ޙަޤީޤަތުގައި ބޭންކުން ކޮށްދެއްވާ ކަމެއް ކޮށްދޭނަމޭ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އާގިއުމަންޓަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނ ނު މިހާރު އޮތް ގާނ ނު
ބަދަލުކޮށްގެން ބޭންކުން ލުއިތަކެއް ހޯދުން. މަޖިލިސް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތުލުސްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެހެން މެންބަރެއްގެ ވާހަކައަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށް ވާހަކަ ކުރިއަށްގެންދިއުން
އެދެން.
ތުލުސްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މަޖިލިސް ގަވާއިދުގައި ވަރަށް ރީތިކޮށް ފުރުޞަތު އޮންނާނެ ހަމަ ވަކިވަކި މެންބަރުންނަށް ވެސް ބިލު ހުށަހެޅޭނެ.
އެހެން ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ރ ހުގައި އެ މަސއްކަތްކުރަން ވެއްޖިއްޔާ ކުރެވިދާނެ. އެއީކީ މައްސަލައެއް
ނ ން. ދެން ސަލްވޭޖަށް މި މީހުން ކްލެއިމްކޮށްފައި މި އޮތީ، ސަލްވޭޖަކީ އެއީ އެކްސިޑެންޓްވާ ހިސާބުން އެ
ބަނދަރަކާއި ހިސާބަށް ގެންދަން ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮޓޯއިން މި ފެންނަނީ ބަނދަރުގައި އޮތްތަން.
އެހެންވީމާ، މީގައި އެބަހުރި ސުވާލުތަކެއް ވެސް. ދެން ތަރޑް ޕާޓީ އިންޝުއަރެންސާއި މިފަދަ އިންޝުއަރެންސަކާ
މިއީ ވަރަށް ތަފާތު 2 އިންޝުއަރެންސެއް. މިފަދަ އަގުބޮޑު މުދަލެއް އިންޝުއަރެންސްކޮށްފައި އޮވެއްޖެ ކަމަށްވަންޏާ
އިންޝުއަރެންސްކޮށްފައި އޮތް ކުންފުންޏަކުން އޭގެ އިންޝުއަރެންސް މުއްދަތު ހަމަވާން ފެށީމަ ކެނޑިނޭޅި
ރިމައިންޑާ އަންނާނެ. އެއް މަސް ދުވަހަށްވީމަ ރިމައިންޑަރ އަންނާނެ. ބޮލަށް އުނދަގ ވާ ވަރަށް ރިމައިންޑަރ
އަންނާނެ. އެހެން ކަމަށްވަންޏާ މީގައި މިއޮތީ ފަރުވާކުޑަވެފަ. ދެން ޢާއްމު އާދައިގެ ރައްޔިތަކަށެއް ކުރެވޭވަރު ކަމެއްގެ
ވާހަކައެއްނ ން މި ދައްކަނީ. މިއީ ނިކަމެތި ރައްޔިތެއް ނ ން. ނިކަމެތި ރައްޔިތެއްގެ ގޭގައި ފުރާޅު އެއްލާލިނަމަ

ޑިޒާސްޓަރ މެނޭޖްމަންޓުން އެކަން ވާގޮތަށް އެ އޮތީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އެރޭންޖްމަންޓްތައް ހަމަޖެހިފަ. މި
ދައްކަނީ ވިޔަފާރި އުސ ލުން ކޮށްފައި އޮތް ކަމެއްގެ ވާހަކަ. މީގައި އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅަށް ހޯދާލައިފިއްޔާ އެނގޭނީ
މިވަރު އެއްޗެއްގައި ޖީ.އެސް.ޓީއެއް ވެސް ރަޖިސްޓްރީކުރަންޖެހޭނެ. ކޮށްފައި އޮތްތޯ ވެސް ބަލަ އިލީމަ އެނގޭނީ
ޙަޤީޤަތުގައި މިކަން މި ދަނީ ރަނގަޅަށްތޯ ނުވަތަ ނ ންތޯ ވެސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމްދަރުދީވަން. މާފަންނު މެދު
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަމިއްލަގޮތުން އެހީތެރިވާން ހުރިއްޔާ މަނިކުފާނު ދެއްވި ކޮންމެ ރުފިޔާއަކަށް 2
ރުފިޔާ އަޅުގަނޑު މި ބޭފުޅާއަށް ދެއްވާނަން. އެއީކީ މައްސަލައެއް ނ ން. އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ އަމިއްލަ
ހައިސިއްޔަތުން އެހީތެރިވާން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް. އެކަމަކު މި އޮތް ނިޒާމުގެ ތެރެއިން މިކަމެއް
ނެތެއްނ ންތޯ ކުރެވޭކަށް. ދެން ފަރުދީ މަސްލަޙަތު އިސްކުރުމަށްވުރެން ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މަޖލީހުގެ
މެންބަރުން އިސްކުރަންޖެހޭނީ ޤައުމީ މަސްލަޙަތު. މި ކަމުގެ ސަބަބުން ޤައުމީ ބޮޑު މައްސަލައަކަށް މިކަންވެގެން
ދިއުމަކީ ވަރަށް އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން އެވެއަރކުރަންވީ. އިންޝުއަރެންސް ހަމަވީމަ
އިންޝުއަރެންސްކުރަން ބާރުއަޅަންވީ. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދިއްދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
اله
ދިއްދ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތޮއްޑ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ހުށަހެޅުމެއް ލިބިފައިހެން
އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޙުސް ނިންމާލަން އެބަޖެހޭ، ތާއީދު ވެސް ކުރެވިފައި އޮތީ. ދެން މި ޤައުމުގައި
ހުރި ހުރިހާ މައްސަލަތަކަކީ ކޮންމެހެން މި ކޮމިޓީން އެ މައްސަލަތަކަށް ހަ އްލުގެނެވޭނެ ކަމެއް ނ ން. އެހެންވީމާ،
ކަމާ ގުޅޭ މުއައްސަސާތަކާ އަދި މިނިސްޓް ރީތަކުން އެކަންކަމަށް، އެއީ މި ޤައުމުގައި އެބަހުރި ބައިވަރު މައްސަލަތައް.
ރައްޔިތުންގެ ވަރަށް ނިކަމެތި ރައްޔިތުންގެ މައްސަލަތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން
ވާހަކަދައްކަން އޮތް ފޯރަމެއްނ ން މިއީކީއެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ ހަމަ މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އޮތް
ހުށަހެޅުމަށް ވޯޓަށް އެހުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފެލިދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފެލިދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު، އެހެން މެންބަރުންނަށް އުނދަގ ވާ ގޮތަށް. މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެހެން
މެންބަރުންނަށް އުނދަގ ވާ ގޮތަށް ވާހަކަނުދެއްކެވުން އެދެން. ފެލިދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ފެލިދ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. މުޤައްރިރު ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިވާގޮތަށް މި ތަނުގެ ފްލޯ އެބަ ބައްޓަންވާންވެއްޖެ ކަންނޭނގެ.
އަޅުގަނޑަށް ވާހަކަތަކުން އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް އިޝާރާތްކުރިހެން މި މެންޑޭޓުގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ނ ން.
އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއަށް އެޖެންޑާކުރެވިގެން އަންނައިރުގައި އަސްލުގައި ރިޔާސަތާ
އަދި މުޤައްރިރު ބަލާ ލަންޖެހޭ ކަންނޭނގެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި އޭރުން މިކަހަލަ
މައްސަލަނުޖެހި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފްލޯ ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ. އެއީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ކަމުގައި ދެކޭތީ އެ ވާހަކަ ހަމަ
ދަންނަވާލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މިހާރު މި ހުށަހެޅިފައި މިވަނީ މި ކޮމިޓީގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޙްތިޞާސްއާ ބެހޭ ކަމަކަށްނުވާތީއާ
އެއްކޮށް އިތުރަށް ބަލާނެ ޖާގައެއް މީގައި ނެތުމާ އެއްކޮށް ނިންމާލަން. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ބޭފުޅެއް މި އަށް
އިޢުތިރާޟުކުރައްވާތޯ. ތޮއްޑ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައި ކިބިނދ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ގޮތަށް. މިހާރު އެޖެންޑާކުރެވިފައިވާ ނަންބަރު 3 އާއި ނަންބަރު 4 ދެން އަންނަ ދުވަހަކުން
ކުރިއަށްގެންދާ ގޮތަށް. ދެން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން ނިންމައި ލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
____